

Νέες ταυτότητες: Η χρήση Βιάγκρα δεν αναγράφεται

► Του Γιώργου Θαλάσση

Η αναγραφή του θρησκειώματος στις νέες ταυτότητες αναπόφευκτα ανασύρει στην επιφάνεια όλους τους μηχανισμούς εκείνους που δημιουργούν την εθνική ταυτότητα και συγχρόνως επιβεβαιώνουν ότι το κράτος δημιουργεί το έθνος και όχι το αντίστροφο. Και στην ελληνική περίπτωση η σύζευξη κράτους και Εκκλησίας οδηγεί αναπόφευκτα στην ιδεολογική ταυτότητα του Έλληνα Ορθόδοξου. Οι κατασκευές όμως για να διατηρούνται έχουν ανάγκη από συνεχή συντήρηση και η αναγραφή του θρησκειώματος δεν είναι η μόνη. Σε καθημερινή βάση υπάρχει ένας αυτοτροφοδοτούμενος μηχανισμός που τονίζει και διογκώνει τις υποτιθέμενες αρετές του Έλληνα και συγχρόνως τον παρουσιάζει ως στόχο όλων των κακών της Γης, με αποτέλεσμα να καλλιεργείται μια συνεχής αίσθηση κινδύνου. Η διαδικασία αυτή έχει ως αποτέλεσμα την καλλιέργεια μιας μεγάλης ευπιστίας σε ό,τι αφορά το εθνικό Εγώ και σε μια δυσπιστία και καχυποψία σε ό,τι αφορά στους άλλους.

Για παράδειγμα, άκουγα τελευταία μια εκπομπή στο ραδιόφωνο, κατά την οποία υπήρχε και τηλεφωνική συζήτηση των παρουσιαστών με έναν φαρμακοποιό. Θέμα της συζήτησης ήταν το βιάγκρα, αλλά σκοπός των παρουσιαστών ήταν να καταλήξουν στα γρήγορα στο συμπέρασμα ότι οι Έλληνες δεν έχουν ανάγκη από το φάρμακο αυτό και ότι οι πωλήσεις του στην

Η σύζευξη κράτους και Εκκλησίας οδηγεί αναπόφευκτα στην ιδεολογική ταυτότητα του Έλληνα Ορθόδοξου

Ελλάδα αποβλέπουν αποκλειστικά στη βελτίωση των ήδη πολύ υψηλών επιδόσεων. Ο φαρμακοποιός δεν αντιλήφθηκε πολύ γρήγορα ποιος ήταν ο σκοπός της συζήτησης και αρχικά αυτά που έλεγε δεν ήταν συμβατά με το προκαθορισμένο συμπέρασμα, αλλά μόλις κατάλαβε τι έπρεπε να πει, προσαρμόστηκε πλήρως και πρόσφερε γενναϊόδωρα στους παρουσιαστές το πολυπόθητο συμπέρασμα. Και βέβαια το συμπέρασμα αυτό δεν ήταν καρπός έρευνας και σύγκρισης στοιχείων με άλλα κράτη, αλλά ήταν αποκλειστικά και μόνο αποτέλεσμα πίστης. Ευτυχώς, όμως, δεν προτάθηκε να αναγράφεται στη νέα ταυτότητα ότι ο κάτοχός της δεν κάνει χρήση του βιάγκρα, ώστε να επιβεβαιώνεται καλύτερα το εθνικό στερεότυπο. Με την ίδια διαδικασία έχουν καθοριστεί όλες οι μεγάλες αλήθειες που διαμορφώνουν την εθνική ταυτότητα και το εθνικό στερεότυπο, χωρίς να συναντήσουν αξιόλογες αντιστάσεις. Αλλωστε, όσοι προβάλλουν αντιστάσεις μπορούν με

την ίδια συνοπτική διαδικασία να χαρακτηρισθούν προδότες. Όμως, τα θέματα ταυτότητας δεν περιορίζονται μόνο στον θρησκευτικό και εθνικό χαρακτήρα, αλλά επεκτείνονται για να καλύψουν την καταγωγή, την τοπική προέλευση, ακόμη και την ένταξη σε κόμμα ή σε ποδοσφαιρική ομάδα.

Ο «άλλος»

Για όλα αυτά επικρατεί η πεποίθηση για την υπεροχή και ανωτερότητα του «εμείς» σε σύγκριση με την αναμφισβήτητη κατωτερότητα των άλλων. Αν όμως η κατασκευή της στερεοτυπικής ταυτότητας εμφανίζεται ως πλήρης αποδοχή μεταφυσικής αλήθειας, η εικόνα του άλλου κατασκευάζεται και αυτή με την ίδια διαδικασία και ευκολία, αλλά με αρνητικό πρόσημο και ως αντίποδας του Εγώ/Εμείς. Και αυτή εμφανίζεται ως μεταφυσική αλήθεια, μόνο που υπαγορεύει τη δυσπιστία προς τον Άλλον και όχι ως προς τον τρόπο με τον οποίο αυτός αναδεικνύεται σε εχθρό.